

PENSUMLISTE SELVVALGT EMNEKRETS NORDISK HOVEDFAG – GAMMEL ORDNING - HØSTEN 2003

EMNEKRETS 2

Eksamensform: Muntlig.

Veiledere: Har tidligere snakket med Prof. Jon Gunnar Jørgensen som har foreslått verker til sek.litt. og godkjent pensumlisten.

NORRØN SAGALITTERATUR

Verk (noen er korte):

Mange av verkene finnes i serien *Norrøne Bokverk*, Oslo: Det Norske Samlaget (på nynorsk - verkoversikten er på bokmål).

Islandske ættesagaer

1 verk: Sagaen om Egil Skallagrimsson

½ verk: Sagaen om Eirik Raude

½ verk: Sagaen om Fosterbrødrene

½ verk: Sagaen om Færøyingene (eller sagaen om Sigmund Brestesson)

1 verk: Sagaen om Grette Ásmundsson

½ verk: Sagaen om Grønlandingene

½ verk: Sagaen om Gunnlaug Ormstunge

½ verk: Sagaen om Høse-Tore

1 verk: Sagaen om Laksdølene

1 verk: Sagaen om Njål

½ verk: Sagaen om Ramnkjell Frøysgode

½ verk: Sagaen om Røydølene

½ verk: Sagaen om Sambandsmennene

½ verk: Sagaen om Vatsdølene

½ verk: Sagaen om Viga-Glum

(*Sagaen om Gisle Sursson* er tidligere lagt opp til nordisk grunnfag av meg.)

Norske kongesagaer

2 verk: Heimskringla (nesten 700 sider)

Til sammen: 11 ½ verk primærlitteratur

Sekundærlitteratur:

1 verk: Bagge, Sverre: *Mennesket i middelalderens Norge. Tanker, tro og holdninger 1000-1300.* Oslo: Aschehoug Forlag, 1998.

½ verk: Bjellvåg, Harald: *Blodhevn: Blodhevn i norsk middelalder sett på bakgrunn av Morkinskinna, Fagrskinna og Heimskringla*. Hovedoppgave i historie. Bergen: UiB, 1995.

1 verk: Byock, Jesse J.: *Island i sagatiden. Samfund, magt og fejde (orig. Medieval Iceland: Society, Sagas and Power, 1988)*. Danmark: C.A. Reitzels Forlag, 1999.

½ verk: Hansen, Elise Meling: *En undersøkelse av drap, hevndrap og feide i Heimskringla og seks islendingesagaer*. Hovedoppgave i historie. Oslo: UiO, 1999.

1 verk: Meulengracht Sørensen, Preben: *Fortelling og ære. Studier i islendingesagaerne*. Oslo: Universitetsforlaget, 1995.

1 verk: Pálsson, Heimir: *Nøkkel til islendingesagaene*. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag, 1998.

Til sammen: 5 verk sekundærlitteratur

Utelatte, men leste sekundærverk (fra opprinnelig pensumliste):

Høyersten, Jon Geir: *Personlighet og avvik. En studie i islendingesagaens menneskebilde – med særlig vekt på Njála*. Oslo: Tano Aschehoug, 2000.

Meulengracht Sørensen, Preben: *Saga og samfund*. København: Berlingske Forlag, 1977.

Pettersen, Arnfinn: *Nordmann, viking og elsker: En myteanalyse av Fritjof den frøkne i norsk nasjonsbygging*. Hovedoppgave i folkloristikk. Oslo: UiO, 1997.

Steblyn-Kamenskij, M.I.: *Islendingesogene og vi (orig. Mir sagi, 1971)*. Oslo: Det Norske Samlaget, 1975.

Prosjektbeskrivelse:

På slutten av *Gislesaga* knivstikker en kvinne (Tordis) en mann i skrittet etter at hun selv har hisset ham til hevndrap på hennes egen bror (Gisle). I det kurdiske miljøet i en liten svensk by var det, hvis man skal tro massemediene, nærmest lettelse over at Fadime (jfr. Fadime-drapet nylig) endelig var tatt av dage (av familien). Hun hadde ikke bare valgt ”feil” mann, men også blottet familiens vanære for ”en hel verden” gjennom massemediene.

De norrøne sagaene er fulle av slik ”anormal” adferd i våre øyne og det sjokkerer og kanskje fascinerer oss. Det siste ikke fordi vi moderne mennesker (i Norge) går rundt som potensielle voldsmenn med skjør selvtilit og dårlig selvbilde. Men en stadig omsegripende stat med økte fullmakter og uante økonomiske ressurser for avstraffelse og intervensjon mot enkeltmennesker og enkeltmenneskers handlinger når de beskytter sine rettigheter, sitt hjem, sitt privatliv, ja selvtaktelse og ære - er kanskje blitt et problem i dagens moderne samfunn?

Vi ser i hvert fall økende tendens til borgervernliknende adferd og torpedovirksomhet i subkulturer av det norske samfunnet (ja i mange andre land også) fordi disse statlige tiltakene ofte er mer ”ord enn handling”.

Min studie av de norrøne sagaene blir da først og fremst en studie i slik anormal adferd der det forekommer i sagaene. Og dernest et forsøk på å forklare adferden i sin samfunnsmessige kontekst.

Jeg har tatt med Sverre Bagge fordi jeg forutsetter at mentaliteten blant de norrøne menneskene ikke var vesentlig annerledes i Norge enn på Island i denne perioden. Noen av verkene i sekundærlitteraturen ligger i grenselandet mellom litteraturvitenskap og andre fagfelt som bl.a. historie og psykologi/psykiatri. Det ser jeg bare som en fordel, men utgangspunktet blir den litterære analyse eller motiv-studiet.

Jeg har i forbindelse med historie grunnfag lest noen islandske samtidssagaer og også vært innom Byocks "Feud in the Icelandic Saga". En vanskelig murstein på engelsk jeg helst vil slippe på noen korte emnekretnåneder.

Ås, 09.09.2003 (2. utgave av denne pensumlisten ble sendt 13.4.2003)

.....
Knut Michelsen